

Redegørelse for Finanstilsynets og Erhvervsstyrelsens regnskabskontrol

2018

Redegørelse for Finanstilsynets og Erhvervsstyrelsens regnskabskontrol 2018

Denne redegørelse indeholder resultatet af Finanstilsynets og Erhvervsstyrelsens regnskabskontrol for 2018 af de børsnoterede virksomheders års- og delårsrapporter. Der var 201 børsnoterede virksomheder ultimo 2018, herunder 69 finansielle virksomheder og investeringsforeninger og 132 ikke finansielle virksomheder. Af disse fik 11 pct. udtaget deres års- eller delårsrapport til kontrol.

I det følgende fremgår resultatet af regnskabskontrollen af årsrapporterne for 2017, delårsrapporterne for 2018 og de sager fra tidligere år, der er afsluttet i 2018. Redegørelsen viser også den samlede status for regnskabskontrollen over en årrække. Afslutningsvis orienteres der om de fejl, der er konstateret i forbindelse med regnskabskontrollen i 2018.

Finanstilsynets bestyrelse træffer afgørelser, der er principielle eller har videregående betydelige følger. Disse afgørelser har forinden været drøftet af et regnskabskyndigt underudvalg bestående af medlemmer fra Finanstilsynets bestyrelse og eksterne regnskabskyndige eksperter. Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen træffer de øvrige afgørelser.

1. Omfang og resultat af Finanstilsynets og Erhvervsstyrelsens regnskabskontrol

Omfanget af Finanstilsynets og Erhvervsstyrelsens arbejde i 2018 fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 1: Resultat af Finanstilsynets og Erhvervsstyrelsens arbejde i 2018

	Årsrapporter	Delårsrapporter	Samlet
Antal regnskabssager påbegyndt i 2018	20	3	23
Igangværende sager overført fra 2017	9	9	18
Samlede antal sager afsluttet i 2018	18	10	28
Samlede antal sager overført til 2019	11	2	13

I alt blev 23 sager udtaget til regnskabskontrol i 2018, heraf 20 årsrapporter for 2017 og 3 delårsrapporter for 2018. Samlet afsluttede Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen i 2018 28 kontrolsager, og 13 uafsluttede sager blev overført til 2019.

Af de udtagne års- og delårsrapporter blev 74 pct. udtaget på baggrund af en risikovurdering, og 26 pct. af de udtagne års- og delårsrapporter blev udtrukket tilfældigt. De års- og delårsrapporter, der blev udtaget efter en risikovurdering, var blandt andet valgt på baggrund af screening baseret på en række kriterier, der erfaringsmæssigt indikerer en forhøjet risiko for fejl.

Sandsynligheden for at finde fejl var væsentligt større i de sager, der blev udtaget på baggrund af en risikovurdering, fremfor de sager, der blev udtrukket tilfældigt.

Sager, hvori Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen konstaterer fejl og mangler, har normalt længere sagsbehandlingstid end sager, som kan afsluttes, uden at der er konstateret fejl og mangler. Det betyder, at en væsentlig del af de sager, som både er rejst og afsluttet i året, vedrører års- og delårsrapporter, hvori der ikke er konstateret fejl. Modsat vil der ofte være flere fejl i de sager, som først kan afsluttes i det følgende år.

1.1 Resultat for sager påbegyndt og afsluttet i 2018

Tabel 2 viser resultatet af regnskabskontrollen af de tilsammen ti års- og delårsrapporter for 2017 og delårsrapporter for 2018, der både blev påbegyndt og afsluttet i 2018.

Tabel 2: Resultat for samlede antal sager påbegyndt og afsluttet i 2018¹

	Årsrapporter for 2017	Delårsrapporter for 2018	Samlet
Udstedere omfattet af regnskabskontrollen (ultimo)			201
Færdigkontrollerede års- og delårsrapporter	9	1	10
Fejl	2	0	2
Overtrædelser uden betydning for investorenes beslutningstagen	0	0	0
Ingen fejl og overtrædelser (henlagt) ¹⁾	7	1	8

¹⁾ I en af årsrapporterne, der er afsluttet ved henlæggelse, er der ydet vejledning vedrørende regnskabsmæssige forhold.

I den ene af de sager, hvori der blev konstateret fejl, fik virksomheden et påbud om at give korrigerende og/eller supplerende information. I den anden af de sager, hvor der blev konstateret fejl, fik virksomheden et påbud om at rette forholdet i en nært forestående årsrapport.

1.2 Resultat for sager påbegyndt i tidligere år og afsluttet i 2018

I 2018 afsluttede Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen 18 sager, der var overført fra 2017, herunder 9 årsrapporter for 2016 og 9 delårsrapporter for 2017, jf. tabel 1. Tabel 3 viser resultatet af de 18 sager, der var overført fra tidligere år.

¹ Hvis der ved en regnskabskontrol konstateres flere forhold, tæller forholdet alene med én gang i de følgende tabeller. Det betyder, at hvis der i en regnskabskontROLSAG f.eks. både konstateres en fejl og en overtrædelse, er det alene fejlen, der fremgår af tabellen.

Fejl er fravigelser fra reglerne, der vurderes at kunne have betydning for investorenes beslutninger. Overtrædelser er fravigelser af formelle oplysningskrav, hvor den sædvanlige væsentlighedsvurdering er vanskelig at bruge, men som umiddelbart ikke vurderes at kunne have betydning for investorenes beslutninger, og hvor virksomheden ikke fremadrettet kan fortsætte med fravigelsen.

Tabel 3: Resultat af sager overført fra tidligere år og afsluttet i 2018

	Årsrapporter for 2016	Delårsrapporter for 2017	Samlet
Færdigkontrollerede års- og delårsrapporter	9	9	18
Fejl	6	9	15
Overtrædelser uden betydning for investorenes beslutningstagen	2	0	2
Ingen fejl eller overtrædelser (henlagt)	1	0	1

I de sager, hvor der blev konstateret fejl, fik fire udstedere et påbud om at rette fejlen i en nært forestående års- eller delårsrapport. Ni udstedere valgte at rette fejlen i en efterfølgende års- eller delårsrapport, inden Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen afgjorde sagen. Disse sager blev afsluttet med en påtale af forholdet. En udsteder blev påbudt at give korrigerende og/eller supplerende information, og en udsteder fik en påtale, da forholdet, som fejlen vedrørte, ikke kunne gentages.

1.3 Nuværende status

I tabel 4 fremgår resultatet af regnskabskontrollen fordelt på de seneste fire regnskabsår. Opgørelsen vedrørende årsrapporterne for 2017 og delårsrapporterne for 2018 er foreløbig, da en række sager ikke er færdigbehandlet. Tallene vil for disse naturligt være lavere end tallene for de foregående år.

Tabel 4: Samlet resultat for regnskabskontrollen

	Nuværende status for regnskabsåret				Årsrapporter for				Delårsrapporter for			
	(Års- og delårsrapporter)											
	2018 ⁱ	2017 ⁱ	2016 ⁱⁱ	2015	2018	2017 ⁱ	2016 ⁱⁱ	2015	2018 ⁱ	2017 ⁱⁱ	2016	2015
Antal udstedere omfattet af regnskabskontrollen	201	198	209	215	-	9	21	21	1	10	9	13
Antal færdigkontrollerede	1	19	30	34	-	9	21	21	1	10	9	13
Fejl	0	11	10	11	-	2	7	5	0	9	3	6
Overtrædelser uden betydning for investorenes beslutningstagen	0	0	4	1	-	0	3	1	0	0	1	0
Ingen fejl og overtrædelser	1	8	16	22	-	7	11	15	1	1	5	7

ⁱ Fordelingen på de konstaterede forhold er for det pågældende år beregnet på baggrund af de sager, der er afsluttet i året, dvs. det er foreløbige tal.

ⁱⁱ I fordelingen på de konstaterede forhold for dette og foregående år er de sager indeholdt, der var afsluttet ved redegørelsens udarbejdelse det pågældende år, og de sager, der først er afsluttet efter, at redegørelsen for det pågældende år var udarbejdet.

2. Konstaterede fejl og overtrædelser

I de afsluttede sager i 2018, hvor Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen traf afgørelse, blev der konstateret en række fejl. Fejlene er oplyst herunder opdelt efter indhold.

Fejl i indregning og måling:

- Positiv værdiregulering af en investeringsejendom, som følge af reklassificering fra domicilejendom til investeringsejendom (og ændret måling fra kostpris med afskrivninger til dagsværdi), var fejlagtigt indregnet i resultatopgørelsen i stedet for over egenkapitalen.

- Ved køb af aktiemajoriteten i en virksomhed var købsvederlaget, der var erlagt i egne aktier, ikke målt til dagsværdi på overtagelsestidspunktet i overensstemmelse med IFRS 3.
- Dagsværdi af vederlag, i form af nyudstedte aktier, for køb af virksomhed var opgjort på baggrund af børskursen på aftaletidspunktet og ikke til børskursen på overtagelsestidspunktet i overensstemmelse med IFRS 3.

Ledelsesberetning-/påtegning:

- En henvisning til de gældende regnskabsregler i ledelsespåtegningen manglede.
- En redegørelse om det underrepræsenterede køn manglede, jf. ÅRL § 99 b.

Fejl i egenkapitalopgørelse:

- En egenkapitalopgørelse for sammenligningsåret manglede.

Fejl i pengestrømsopgørelse:

- Utilstrækkelig specifikation af pengestrømsopgørelsen i en delårsrapport, jf. IAS 34. Periodens pengestrømme var alene angivet som totalen af henholdsvis pengestrømme fra driftsaktivitet, pengestrømme fra investeringsaktivitet og pengestrømme fra finansieringsaktivitet.
- Kortfristede kreditfaciliteter var medtaget som negative likvider i pengestrømsopgørelsen, selvom disse blandt andet ikke kunne kræves indfriet på anfordring.

Fejl i noteoplysninger, herunder vedrørende:

Egenkapital:

- En bunden fondsreserve i et datterselskab var indregnet under posten "overført overskud" uden yderligere oplysninger. Den bundne fondsreserve var underlagt væsentlige restriktioner i forhold til anvendelse, hvilket skulle have været oplyst.

Forkert klassifikation/manglende specifikation:

- Bankgæld, der udløb indenfor 12 måneder, var fejlagtigt klassificeret som langfristet gæld. Dette var en fejl, da virksomheden ikke havde en ubetinget ret til at udskyde betalingen udover 12 måneder.
- Utilstrækkelig specifikation af resultatopgørelse i en delårsrapport, herunder manglende specifikation af forsknings- og udviklingsomkostninger, der var virksomhedens primære aktivitet.

Virksomhedsopkøb:

- Utilstrækkelige oplysninger om væsentlige betingelser og vilkår i aftalegrundlaget ved et virksomhedsopkøb i en delårsrapport, samt manglende oplysninger, jf. IFRS 3, om blandt andet overtagelsestidspunkt, overtagende stemmerettigheder, primære årsager til virksomhedsoverdragelsen og dagsværdi af købsvederlaget på overtagelsestidspunktet.

Ejendomme:

- Manglende oplysning om placering af måling af dagsværdien af en investerings-ejendom i dagsværdihierarkiet.

- Manglende oplysninger om hjemfaldspligten og forventet tomgang i en investeringsejendom. Disse forhold blev anset som væsentlige forudsætninger ved målingen af investeringsejendommen, da oplysningerne kunne understøtte regnskabsbrugerne i deres vurdering af betydningen af de økonomiske konsekvenser det måtte have for virksomheden, jf. IFRS 13.
- Utilstrækkelige oplysninger om væsentlige forudsætninger ved måling af investeringsejendomme.

Anvendt regnskabspraksis/formalia:

- Manglende oplysninger i en delårsrapport om, at den var aflagt efter IAS 34.
- Utilstrækkelig beskrivelse af anvendt regnskabspraksis for investeringsejendomme.
- Fejlagtig oplysning om, at en kvartalsrapport var omfattet af et review af virksomhedens revisor, selvom det ikke var tilfældet.
- De lovpligtige redegørelser om virksomhedsledelse, samfundsansvar og for den kønsmæssige sammensætning af ledelsen var ikke aflagt på samme sprog som årsrapporten.

Nøgle- og sammenligningstal:

- Den korrekte kapitalprocent og kernekapitalprocent var ikke oplyst.
- Forkert beregning af nøgletal for kurs/indre værdi.
- Angivelse af sammenligningstal i noterne i en delårsrapport var pr. 30. juni 2016 og ikke pr. 31. december 2016, som det skulle have været.
- Sammenligningstallene i den finansielle stilling i en delårsrapport var givet for en forkert periode.

Øvrige:

- Der manglede en række oplysninger i årsrapporten blandt andet om likviditets- og kreditrisiko. Samlet blev de manglende oplysninger anset for fejl.
- Manglende oplysning om ledelsens andre ledelseshverv.
- Manglende præsentation i en pengestrømsopgørelse af bruttoindbetalinger fra optagelse af ny langfristet gæld i overensstemmelse med IAS 7.
- Manglende oplysninger i noterne om rentekomkostninger og afskrivninger for hvert rapporteringspligtigt segment i overensstemmelse med IFRS 8, selvom disse poster indgik i segmentresultatet.
- Utilstrækkelige oplysninger om overgangen til IFRS 15 i en delårsrapport. Oplysningerne om effekten af overgangen var givet for sammenligningsperioden og ikke for den aktuelle periode.

Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen har overført 13 påbegyndte sager i 2018 til 2019. Antallet af fejl vedrørende årsrapporter for 2017 og delårsrapporter for 2018 forventes derfor at blive højere end det, der er anført i tabel 4.

Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen yder normalt vejledning til virksomhederne i tilfælde, hvor Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen konstaterer fravigelser fra reglerne, der ikke umiddelbart bliver vurderet som væsentlige, men hvor der er risiko for, at de fremadrettet kan blive det.

3. Fokusområder for regnskabskontrollen i 2018

Erhvervsstyrelsen og Finanstilsynet har i 2018 haft særligt fokus på en række undersøgelser baseret på de fælleseuropæiske temaer, som ESMA (European Securities and Markets Authority) har fastlagt for årsrapporterne for 2017².

De fælleseuropæiske temaer (European Common Enforcement Priorities) for årsrapporterne for 2017 var:

- oplysninger om påvirkningen på regnskaberne som følge af implementeringen af nye standarder (IFRS 9: finansielle instrumenter, IFRS 15: indregning af omsætning fra kontrakter med kunder og IFRS 16: leasing)
- forhold vedrørende måling og oplysninger i henhold til IFRS 3: virksomhedssammenlutninger
- specifikke forhold vedrørende IAS 7: pengestrømsopgørelsen.

ESMA har i 2018 startet et koordinerende arbejde med kontrollen af de dele af årsrapporten, som ikke er omfattet af IFRS, herunder oplysninger om CSR. Erhvervsstyrelsen og Finanstilsynet har derfor i 2018 også haft øget fokus på virksomhedernes oplysninger om CSR.

I den forbindelse har styrelserne konstateret fejl, som er medtaget under oplistningen i punkt 2.

4. Særlige regnskabsmæssige problemstillinger

Erhvervsstyrelsen behandlede i 2018 en principiel problemstilling om, hvorvidt kortfristede lån på kassekreditlignende vilkår kunne indgå som likvider i pengestrømsopgørelsen, når der var tale om lån, der ikke kunne kræves indfriet på anfordring. På forespørgsel traf IFRS Interpretations Committee (IFRS IC) i 2018 en agenda decision³, som understregede, at kortfristet gæld skal kunne kræves indfriet på anfordring, hvis gælden skal kunne klassificeres som negative likvider i pengestrømsopgørelsen. På baggrund af denne udtalelse vurderede Erhvervsstyrelsen, at kortfristet bankgæld alene kunne indregnes som negative likvider i pengestrømsopgørelsen, når lånet indgik i virksomhedens likviditetsstyring, og lånet skulle tilbagebetales på anfordring, jf. IAS 7, afsnit 8. Dette betød blandt andet, at det var en forudsætning for indregning som likvider, at lånet skulle tilbagebetales på anfordring. Erhvervsstyrelsen vurderede også, at hvis de konti, som lånene var tilknyttede, ikke ofte fluktuerede mellem at være positive og negative, men mere eller mindre var konstant negative, var det en indikator for, at lånet var en del af virksomhedens finansieringsaktiviteter.

Erhvervsstyrelsen behandlede i 2018 en principiel problemstilling, hvor en virksomhed ikke havde oplyst om påvirkningen af overgangen fra IAS 18 til IFRS 15 for den aktuelle regnskabsperiode i en halvårsrapport. Virksomheden havde oplyst om effekten på sammenligningstallene, men ikke oplyst om effekten i det indeværende år. Virksomheden var overgået til IFRS 15 ved at indregne effekten direkte over egenkapitalen primo i overgangsåret. Effekten ved overgangen skulle derfor oplyses for den aktuelle regnskabsperiode i henhold til

² https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma32-63-340_esma_european_common_enforcement_priorities_2017.pdf

³ <https://www.ifrs.org/news-and-events/updates/ifric-updates/june-2018/>

IFRS 15. I henhold til IAS 34 skulle virksomheden også beskrive, hvordan overgangen til den nye standard havde påvirket regnskabet for den aktuelle periode. Erhvervsstyrelsen vurderede, at oplysningerne om effekten af overgangen i halvårsrapporten konkret blev udfyldt af kravene i IFRS 15.

Erhvervsstyrelsen behandlede i 2018 en principiel problemstilling, hvor en virksomhed ikke havde præsenteret en tilstrækkelig specificeret resultatopgørelse i en halvårsrapport, herunder specificeret forsknings- og udviklingsomkostninger i overensstemmelse med IAS 34. Periodens resultatopgørelse bestod i delårsrapporten af regnskabsposten nettoomsætning og subtotalerne bruttofortjeneste, resultat før finansielle poster og resultat før skat for perioden. Erhvervsstyrelsen vurderede, at resultatopgørelsen ikke gav det fornødne indblik i virksomhedens aktivitet i den givne periode, idet forsknings- og udviklingsomkostninger var en væsentlig faktor for virksomhedens fremtid.

Finanstilsynet behandlede i 2018 en principiel problemstilling om en bunden fondsreserve i et datterselskab. Spørgsmålet var, om den bundne fondsreserve udgjorde en minoritetsinteresse i koncernregnskabet for moderselskabet. Den bundne fondsreserve var underlagt væsentlige restriktioner, idet den ikke kunne bruges til udbytte eller på anden måde udloddes til moderselskabet. Desuden skulle den bundne fondsreserve i tilfælde af ophør eller opløsning af datterselskabet bruges til almennyttige formål. Samlet set vurderede Finanstilsynet, efter at sagen havde været drøftet i EECS⁴ og med repræsentanter fra IFRS IC⁵/IASB, at den bundne fondsreserve ikke udgjorde en minoritetsinteresse i koncernregnskabet for moderselskabet. Finanstilsynet lagde i vurderingen vægt på, at den bundne fondsreserve ikke kunne henføres til en specifik tredjepart. Den bundne fondsreserve skulle i stedet indregnes som en særskilt reserve under egenkapitalen, ligesom selskabet skulle give tilstrækkelige oplysninger om de restriktioner, der gælder.

5. Yderligere information

Erhvervsstyrelsen behandlede i 2018 en sag, der udover at indeholde flere regnskabsmæssige problemstillinger også indeholdt sproglige fejl og mangler i årsrapporten af et sådant omfang, at årsrapporten fremstod svært tilgængelig. Styrelsen opfordrede i denne sag kraftigt til en grundig sproglig gennemgang af den kommende årsrapport.

En enkelt af de afgørelser, Erhvervsstyrelsen traf i 2018, er blevet indbragt for Erhvervsankenævnet. Sagen omhandler oplysninger om overgangen til anvendelse af den internationale regnskabsstandard om omsætning fra kontrakter med kunder, IFRS 15, i en børsnoteret virksomheds delårsrapport. Det forventes, at nævnet vil afsige kendelse om afgørelsen i løbet af 2019.

Væsentlige og principielle afgørelser i 2018 er offentliggjort på Finanstilsynets hjemmeside enten i deres helhed eller ved et kort resumé eller redegørelse:

[https://www.finanstilsynet.dk/Tilsyn/Regnskabskontrol?searchString=&facets=\(\)&options=\(take:20\)\(skip:0\)\(sort:date-desc\)](https://www.finanstilsynet.dk/Tilsyn/Regnskabskontrol?searchString=&facets=()&options=(take:20)(skip:0)(sort:date-desc))

⁴ European Enforcers Coordination Sessions (regnskabskontrolgruppe i ESMA)

⁵ IASB's fortolkningsorgan

Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen gør opmærksom på, at de fælleseuropæiske temaer (European Common Enforcement Priorities) for kontrollen af årsrapporterne for 2018 er følgende⁶:

- Forhold relateret til anvendelse af IFRS 15: indregning af omsætning fra kontrakter med kunder. Herunder fremhæves det, at virksomhederne især skal have fokus på:
 - identifikation og opfyldelse af leveringsforpligtelser
 - vurdering af, om virksomheden er agent eller principal
 - opdeling af omsætningen
 - oplysninger om de væsentlige vurderinger i forhold til indregning af omsætning, som virksomheden har foretaget.
- Forhold relateret til anvendelsen af IFRS 9: finansielle instrumenter. Herunder fremhæves, at ikkefinansielle virksomheder skal være opmærksomme på at benytte den nye nedskrivningsmodel med visse simplifikationer på tilgodehavender.
- Oplysninger om den forventede effekt af IFRS 16: leasing. Det forventes, at virksomhederne giver virksomhedsspecifikke oplysninger om overgangen til IFRS 16 i henhold til IAS 8, afsnit 30 og 31.

⁶ https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma32-63-503_esma_european_common_enforcement_priorities_2018.pdf